

UVODNA RIJEČ / Preface

Vođeni idejom i željom da našoj arhivskoj zajednici omogućimo objavljivanje arhivskih izvora te arhivističkih, historiografskih i srodnih znanstvenih i stručnih priloga, pokrenuli smo novi časopis koji će biti usmjeren na područje povijesne i današnje Dalmacije. *Vjesnik dalmatinskih arhiva* osnovan je kao zajednički godišnji časopis državnih arhiva u Dubrovniku, Splitu, Šibeniku i Zadru. U uređivanju pojedinog broja naši će se arhivi ciklički izmjenjivati.

Ovaj časopis nije prvi arhivski znanstveni i stručni časopis na području Dalmacije. Arhiv dalmatinskog Namjesništva u Zadru, kao preteča današnjega Državnog arhiva u Zadru, godine 1901. započeo je izdavati tromjesečni časopis *Tabularium – Arhivi u Dalmaciji*, koji doduše nije bio dugoga vijeka (zadnji broj izišao je 1904. godine). Valja spomenuti da je poslije Drugoga svjetskog rata, od 1949. do 1952., ondašnji Državni arhiv Zadar, objavljivao izabrane dokumente od 13. do 20. stoljeća u serijskoj ediciji *Miscellanea*, ali ni ona nije zaživjela. Državni arhiv u Splitu od 1974. do 2018. godine izdavao je godišnjak *Građa i prilozi za prošlost Dalmacije* u kojem su objavljivani vrijedni arhivistički i historiografski prilozi iz prošlosti Dalmacije.

Uvjereni smo da danas, kada na području županija južne Hrvatske djeluju četiri državna arhiva, mnogi privatni arhivi i pismohrane koji čuvaju vrijedno arhivsko gradivo (prije svega crkveni arhivi), zatim nekoliko visokoškolskih ustanova, više znanstvenih institucija i ustanova s područja kulture, zasigurno postoji prostor za periodičku serijsku publikaciju u području arhivistike i s njom povezanih znanstvenih disciplina.

Želimo da se posebnost ovoga časopisa očituje ponajprije u priložima arhivske provenijencije: bilo da je riječ o objavi izvora, arhivističkim prikazima pojedinih dokumentacijskih cjelina ili pak o radovima nastalima na temelju izvornoga arhivskog gradiva. Naime, arhivsko gradivo koje se nalazi u našim arhivima neiscrпно je bogatstvo, osnova i temelj svakoga ozbiljnijeg proučavanja različitih tema o Dalmaciji ali i drugim hrvatskim prostornim cjelinama. Potrebno je da to obilje pisane baštine prije svega bude na odgovarajući način sređeno i čuvano kako bi bilo dostupnije istraživačima različitih profila. Na tu prvotnu zadaću arhivskih djelatnika nadovezuje se i objava arhivskih vrela, njihovih obavijesnih pomagala i radova nastalih korištenjem toga gradiva. Stoga ovim *Vjesnikom* ispunjavamo tu zadaću koju kao arhivisti imamo u društvu.

Udruživanje naših četiriju arhiva na ovome projektu opravdanje nalazi ponajprije u činjenici da se zajedničkim snagama u određenom vremenu i na određenom prostoru može ostvariti puno više i puno bolje negoli to mogu postići individualni pothvati. Osim toga, specifičnost našega arhivskoga gradiva u odnosu na gradivo drugih arhiva u Hrvatskoj drugi je važan razlog ostvarenja ove ideje. Naše gradivo nastajalo je većim dijelom u drugačijim državno-pravnim i upravno-teritorijalnim uređenjima negoli ono na preostalom hrvatskom prostoru i stoga je struktura javne uprave – to jest stvaratelja arhivskog gradiva – bila drukčija. Utoliko je različit i pristup sređivanju i obradi arhivskog gradiva, ali i njegova kontekstualizacija u određenim povijesnim razdobljima.

Srdačno zahvaljujem svima koji su dali svoj doprinos da se naša nastojanja ostvare, prije svega autorima priloga, recenzentima i članovima Uredništva. Hvala kolegicama ravnateljicama arhiva u Dubrovniku, Splitu i Šibeniku, a posebice kolegici Nataši Mučalo koja je prihvatila uređivanje ovoga broja. Zahvalu upućujem i nadležnom Ministarstvu kulture i medija koje je poduprlo našu ideju i financijskim sredstvima omogućilo izdavanje prvoga broja.

Glavni i odgovorni urednik
doc. dr. sc. Ante Gverić